

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Виконуючий обов'язки Голови
Державної інспекції ядерного
регулювання України – Головного
державного інспектора
з ядерної та радіаційної безпеки**

Олег КОРІКОВ

2022 року

ПОЛОЖЕННЯ

**про Департамент з безпеки радіаційних технологій та поводження з РАВ
Державної інспекції ядерного регулювання України**

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Департамент з безпеки радіаційних технологій та поводження з РАВ (далі - Департамент) є самостійним структурним підрозділом Державної інспекції ядерного регулювання України.

2. Департамент підпорядковується заступнику Голови – заступнику Головного державного інспектора з ядерної та радіаційної безпеки України.

3. Департамент у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, указами Президента України та постановами Верховної Ради України, актами Кабінету Міністрів України, іншими нормативно-правовими актами, Положенням про Держатомрегулювання, наказами Держатомрегулювання, рішеннями Колегії Держатомрегулювання, Загальною настановою з якості Держатомрегулювання, Настановою з якості наглядової діяльності, Настановою з якості дозвільної діяльності, Настановою з якості нормотворчої діяльності та методиками процесів, виконавцем яких є відповідно до Загальної настанови з якості та цим Положенням.

II. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ, ФУНКЦІЇ ТА ПРАВА ДЕПАРТАМЕНТУ

1. Основними завданнями Департаменту є:

1) участь у формуванні та реалізації державної політики у сфері безпеки використання ядерної енергії, у сфері безпеки поводження з РАВ;

2) забезпечення здійснення державного регулювання безпеки використання ядерної енергії у частині: поводження з РАВ, видобування та переробки уранових руд, зняття з експлуатації ядерних установок, перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему, виробництва та використання джерел іонізуючого випромінювання (далі – ДІВ), радіаційного захисту пацієнтів при використанні ДІВ у медицині, перевезення радіоактивних матеріалів, радіаційного захисту населення, поводження з матеріалами, забрудненими радіонуклідами природного походження (далі - NORM).

2. Департамент відповідно до покладених на нього завдань:

1) узагальнює практику застосування законодавства з питань безпеки поводження з РАВ, видобування та переробки уранових руд, зняття з експлуатації ядерних установок, виробництва та використання ДІВ, перевезення радіоактивних матеріалів, радіаційного захисту населення, поводження з NORM, розробляє пропозиції щодо його вдосконалення, готує проекти законодавчих актів, актів Президента України і Кабінету Міністрів України, організовує їх погодження та внесення на розгляд Кабінету Міністрів України;

2) розглядає проекти нормативно-правових актів та інших документів, які надійшли на погодження до Держатомрегулювання з питань, що належать до компетенції Департаменту та готує пропозиції до них;

3) бере участь у розробці загальнодержавних та інших програм з безпеки використання ядерної енергії, з питань, що належить до компетенції Департаменту;

4) бере участь в координації діяльності центральних та місцевих органів виконавчої влади, що згідно із законодавством відповідають за забезпечення ядерної та радіаційної безпеки;

5) бере участь в організації і проведенні наукових та науково-технічних дослідженнях у сфері безпеки використання ядерної енергії, з питань, що належать до компетенції Департаменту;

6) бере участь у розробленні і здійсненні заходів щодо формування культури безпеки при здійсненні видів діяльності із: поводження з РАВ, видобування та переробки уранових руд, зняття з експлуатації ядерних установок, виробництва та використання ДІВ, перевезення радіоактивних матеріалів, поводження з NORM;

7) забезпечує розроблення та затвердження у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України:

- норм та правил з ядерної та радіаційної безпеки з питань, що належать до компетенції Департаменту;

- вимог та умов безпеки (ліцензійних умов) провадження діяльності у сфері використання ядерної енергії;

8) здійснює аналіз вимог нормативно-правових актів України, що належать до компетенції Департаменту, з метою їх гармонізації з вимогами міжнародних організацій (МАГАТЕ, Європейського Союзу, Західно-європейської асоціації регулюючих органів (WENRA), МКРЗ);

9) готує пропозиції щодо погодження стандартів, технічних умов та інших документів на засоби праці та технологічні процеси в частині забезпечення ядерної та радіаційної безпеки, які стосуються поводження з РАВ, видобування та переробки уранових руд, зняття з експлуатації ядерних установок, виробництва та використання ДІВ, перевезення радіоактивних матеріалів, поводження з NORM;

10) готує пропозиції щодо погодження технічних умов на системи та обладнання важливі для безпеки об'єктів, призначених для поводження з РАВ, ядерних установок на етапі зняття з експлуатації, а також технічних умов на пакувальні комплекти для зберігання та захоронення РАВ, на транспортні пакувальні комплекти;

11) надає пропозиції щодо розробки та затвердження вимог щодо управління якістю діяльності з використання ядерної енергії у частині ядерної та радіаційної безпеки, з питань, що належать до компетенції Департаменту;

12) забезпечує здійснення оцінки безпеки об'єктів, призначених для поводження з РАВ, ядерних установок на етапі зняття з експлуатації, комплексу конфайнмента та об'єкта «Укриття», уранових об'єктів, ДІВ;

13) забезпечує організацію процедури багатостороннього затвердження при міжнародних перевезеннях радіоактивних матеріалів;

14) організовує здійснення державної експертизи ядерної та радіаційної безпеки:

- об'єктів, призначених для поводження з РАВ;
- ядерних установок, що знімаються з експлуатації;
- проєктів перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему;
- уранових об'єктів;
- джерел іонізуючого випромінювання;
- перевезення радіоактивних матеріалів;
- поводження з NORM.

15) організовує та забезпечує здійснення в установленому законодавством порядку ліцензування:

- діяльності експлуатуючої організації на окремому етапі життєвого циклу сховища для захоронення РАВ;
- діяльності експлуатуючої організації на етапі зняття з експлуатації ядерної установки;
- діяльності з переробки, зберігання РАВ;
- діяльності з видобування та переробки уранових руд;
- виробництва ДІВ;
- перевезення радіоактивних матеріалів.

16) у межах компетенції Департаменту готує пропозиції щодо визначення переліку документів, що подаються для отримання ліцензії на провадження діяльності у сфері використання ядерної енергії, а також вимог щодо їх оформлення і змісту та порядку подання ліцензіатами звітної документації;

17) організовує та забезпечує видачу в установленому законодавством порядку:

- окремих дозволів на виконання певних видів робіт чи операцій на етапі зняття з експлуатації ядерної установки та на етапах експлуатації і закриття сховища для захоронення РАВ;
- дозволів на перевезення радіоактивних матеріалів у разі їх міжнародного перевезення та внесення їх до єдиного державного інформаційного веб-порталу «Єдине вікно для міжнародної торгівлі» у форматі електронного документа, засвідченого кваліфікованим електронним підписом;
- сертифікатів про затвердження у разі перевезення радіоактивних матеріалів;
- висновків про дотримання вимог ядерної та радіаційної безпеки під час експорту, імпорту, транзиту, тимчасового вивезення/ввезення радіоактивних матеріалів.

18) в межах компетенції бере участь у видачі дозволів на використання земель і водойм, розташованих у санітарно-захисній зоні ядерної установки, об'єкта, призначеного для поводження з РАВ, уранового об'єкта;

19) в межах компетенції бере участь у прийнятті рішення про заходження в територіальні води України ядерного судна;

- 20) забезпечує методичну та практичну підтримку міжрегіональних інспекцій з ядерної та радіаційної безпеки в частині ліцензування діяльності з використання ДІВ;
- 21) бере участь в організації створення та функціонування єдиної державної системи контролю та обліку індивідуальних доз опромінення;
- 22) бере участь у розробці порядку державної реєстрації ДІВ та доз опромінення;
- 23) в межах компетенції координує діяльність Державного реєстру джерел іонізуючого випромінювання, індивідуальних доз опромінення;
- 24) бере участь в розробці та підготовці до затвердження в установленому законодавством порядку діагностичних референтних рівнів;
- 25) розробляє порядок обліку РАВ;
- 26) бере участь у розробці правил з радіаційної безпеки під час поводження з металобрухтом;
- 27) забезпечує розгляд та підготовку пропозицій щодо погодження стратегії, концепції та проекту зняття з експлуатації ядерних установок;
- 28) забезпечує реалізацію заходів в рамках звільнення від регулюючого контролю радіоактивних матеріалів, а також майданчиків ядерних установок після завершення робіт із зняття їх з експлуатації;
- 29) аналізує відповідність технічних характеристик ДІВ критеріям звільнення від ліцензування та готує обґрунтування для звільнення від ліцензування цих ДІВ за поданням суб'єкта діяльності у сфері використання ядерної енергії;
- 30) організовує перевірку, бере участь у перевірці знань та здійснює контроль проведення перевірки знань з ядерної та радіаційної безпеки у персоналу і посадових осіб, які забезпечують ядерну та радіаційну безпеку, суб'єктів діяльності у сфері використання ядерної енергії, яка підлягає державному регулюванню, з питань, що належать до компетенції Департаменту;
- 31) готує пропозиції до щорічної доповіді про стан ядерної та радіаційної безпеки в Україні, відповідних звітів та оглядів, що подаються Держатомрегулюванням Верховній Раді України, Президентові України, Кабінету Міністрів України, іншим органам державної влади, а також органам місцевого самоврядування, громадським організаціям;
- 32) здійснює контроль за розслідуванням радіаційних аварій на об'єктах, призначених для поводження з РАВ, ядерних установках на етапі зняття з експлуатації, уранових об'єктах, з джерелами іонізуючого випромінювання, при перевезенні радіоактивних матеріалів;
- 33) бере участь у розслідуванні радіаційних аварій з джерелами іонізуючого випромінювання та веде облік таких аварій;
- 34) в межах компетенції Департаменту здійснює державний нагляд за дотриманням законодавства, умов виданих документів дозвільного характеру, норм та правил з ядерної та радіаційної безпеки;
- 35) готує пропозиції щодо застосування в межах повноважень Держатомрегулювання примусових заходів до юридичних і фізичних осіб у разі порушення ними законодавства, умов виданих документів дозвільного характеру, норм та правил з ядерної та радіаційної безпеки, з питань, що належать до компетенції Департаменту;
- 36) надсилає ліцензіатам, їх посадовим особам, керівникам центральних та місцевих органів виконавчої влади, органам місцевого самоврядування обов'язкові до

виконання розпорядження (приписи) про усунення порушень і недоліків у сфері безпеки використання ядерної енергії;

37) готує пропозиції щодо надсилання ліцензіатам, власникам чи керівникам підприємств, установ і організацій подання про невідповідність окремих осіб займаним посадам;

38) готує пропозиції щодо застосування в установленому порядку фінансових санкції до підприємств, установ і організацій, інших суб'єктів підприємницької діяльності у разі порушення законодавства, умов виданих документів дозвільного характеру, норм та правил з ядерної та радіаційної безпеки;

39) готує пропозиції щодо притягнення в установленому законодавством порядку до відповідальності осіб, винних у порушенні законодавства, умов виданих документів дозвільного характеру, норм та правил з ядерної та радіаційної безпеки;

40) готує пропозиції щодо обмеження, припинення, зупинення експлуатації підприємств, установ, організацій, об'єктів, призначених для поводження з РАВ, установок з джерелами іонізуючого випромінювання, уранових об'єктів та обмежує, припиняє, зупиняє діяльність на етапі зняття з експлуатації ядерних установок, у разі порушення вимог ядерної та радіаційної безпеки або неспроможності дотримання таких вимог;

41) готує пропозиції щодо відсторонення посадових осіб експлуатуючої організації сховища для захоронення РАВ, ядерної установки на етапі зняття з експлуатації від виконання службових обов'язків щодо здійснення організаційно-розпорядчих функцій, пов'язаних із забезпеченням ядерної та радіаційної безпеки, у разі порушення ними законодавства, умов виданих документів дозвільного характеру, норм, правил і стандартів з ядерної та радіаційної безпеки, вимог до обліку та контролю ДІВ;

42) в межах компетенції готує пропозиції щодо передачі правоохоронним органам актів перевірок про порушення установлених законами, іншими нормативно-правовими актами вимог ядерної та радіаційної безпеки вимог до обліку та контролю ДІВ;

43) в межах компетенції бере участь у міжнародному науково-технічному співробітництві, у діяльності міжнародних організацій, членом яких є Україна, вживає заходів для виконання зобов'язань, що випливають із членства України у таких організаціях, та зобов'язань, узятих за міжнародними договорами України з питань ядерної та радіаційної безпеки;

44) бере участь у організації та координації підготовки матеріалів для національної доповіді про вжиті Україною заходи до виконання зобов'язань, передбачених Об'єднаною конвенцією про безпеку поводження з відпрацьованим паливом та про безпеку поводження з радіоактивними відходами;

45) організовує розгляд депутатських звернень, звернень центральних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, громадських об'єднань, підприємств, установ, організацій та громадян з питань, пов'язаних з діяльністю Держатомрегулювання, підприємств, що належать до сфери управління Держатомрегулювання, а також стосовно актів, які нею видаються з питань, що належать до компетенції Департаменту;

46) готує пропозиції щодо інформування громадськості з питань розробки та впровадження державної політики з безпеки використання ядерної енергії з питань, що належать до компетенції Департаменту;

47) в межах компетенції готує пропозиції до планів Держатомрегулювання з дозвільної та наглядової діяльності, планів нормативного регулювання, інших планів Держатомрегулювання, та на основі затверджених планів – готує і подає в установленому порядку звіти про діяльність, що відноситься до сфери відповідальності Департаменту;

48) здійснює інші повноваження, відповідно до доручень Голови Держатомрегулювання – Головного державного інспектора з ядерної та радіаційної безпеки України або заступників Голови Держатомрегулювання – заступників Головного державного інспектора з ядерної та радіаційної безпеки України (далі – керівництво Держатомрегулювання).

3. Департамент має право:

1) одержувати в межах своєї компетенції від самостійних структурних підрозділів Апарату Держатомрегулювання, підприємств, що належать до сфери управління Держатомрегулювання, ліцензіатів інформацію, документи і матеріали, необхідні для вирішення питань, що належать до компетенції Департаменту;

2) залучати в установленому порядку спеціалістів центральних та місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій, територіальних органів (за погодженням з їх керівниками), вчених, представників інститутів громадянського суспільства (за згодою) для розгляду питань, що належать до його компетенції;

3) скликати наради, подавати керівництву Держатомрегулювання пропозиції щодо створення комісій та робочих груп;

4) в установленому порядку користуватися відповідними інформаційними базами даних державних органів, державними, в тому числі урядовими, системами зв'язку і комунікацій, мережами спеціального зв'язку та іншими технічними засобами;

5) безпосередньо або через керівництво Держатомрегулювання здійснювати взаємодію з Секретаріатом Кабінету Міністрів України, центральними та місцевими органами виконавчої влади, що відповідно до законодавства здійснюють державне регулювання ядерної та радіаційної безпеки, іншими органами виконавчої влади;

6) вносити керівництву Держатомрегулювання пропозиції щодо розвитку системи державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки;

7) представляти Держатомрегулювання за дорученням керівництва Держатомрегулювання з питань, що належать до компетенції Департаменту.

4. Департамент при виконанні покладених на нього завдань взаємодіє з відповідними структурними підрозділами Апарату Держатомрегулювання, іншими органами виконавчої влади, органами місцевого та регіонального самоврядування, громадськими організаціями, підприємствами, установами, організаціями технічної підтримки, а також, через Відділ міжнародного співробітництва та європейської інтеграції, з міжнародними організаціями та установами інших держав, з якими діють угоди про співробітництво.

ІІІ. ДИРЕКТОР ДЕПАРТАМЕНТУ – ЗАСТУПНИК ГОЛОВНОГО ДЕРЖАВНОГО ІНСПЕКТОРА З ЯДЕРНОЇ ТА РАДІАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

1. Департамент очолює директор Департаменту – заступник Головного державного інспектора з ядерної та радіаційної безпеки України, що призначається та звільняється наказом Держатомрегулювання у встановленому законодавством порядку.

2. Директор Департаменту керує діяльністю Департаменту і несе персональну відповідальність за виконання покладених на Департамент завдань та реалізацію ним

своїх повноважень згідно зі своєю посадовою інструкцією.

3. В період відсутності директора Департаменту його обов'язки виконує заступник директора Департаменту – начальник відділу безпеки ДІВ – державний інспектор (з обмеженням виконання функцій заступника Головного державного інспектора з ядерної та радіаційної безпеки України, у частині розгляду справ про адміністративні правопорушення, порушення вимог Закону України «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії» та накладання адміністративних і штрафних санкцій).

IV. СТРУКТУРА ДЕПАРТАМЕНТУ

1. До складу Департаменту входять:

- відділ безпеки ДІВ;
- відділ безпеки поводження з РАВ до захоронення;
- відділ безпеки довгострокового зберігання та захоронення РАВ;
- відділ безпеки уранової промисловості;
- відділ безпеки зняття з експлуатації;
- відділ безпеки перевезень;
- сектор радіаційного захисту пацієнтів;
- сектор безпеки техногенно-підсилених джерел природного походження.

2. Структура Департаменту, чисельність працівників Департаменту, Положення про Департамент та посадові інструкції працівників Департаменту затверджуються Головою Держатомрегулювання - Головним державним інспектором з ядерної та радіаційної безпеки України.

Положення про структурні підрозділи Департаменту затверджуються директором Департаменту.

3. Працівники Департаменту, які безпосередньо виконують функції з державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки, при призначенні на посаду для набуття статусу державного інспектора, проходять кваліфікаційну атестацію в межах випробування, встановленого згідно зі статтею 35 Закону України «Про державну службу».

**Директор Департаменту з безпеки
радіаційних технологій та поводження
з РАВ - заступник Головного державного
інспектора з ядерної та радіаційної
безпеки України**

Наталія РИБАЛКА

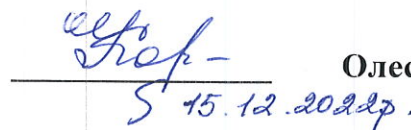
ПОГОДЖЕНО:

**Начальник Управління
правового забезпечення**

Андрій ЧОРНОШТАН

**Начальник Відділу роботи
з персоналом (самостійний)**

Олеся КОРНІЄВСЬКА